

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – बहिःस्थ

परीक्षा : डिसेंबर – २०२३

सत्र १ ले

विषय: संस्कृतभाषाकौशल-१ (23E416)

दिनांक : १९/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते १.००

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र.१.अ. दशसन्धिं सन्धिविग्रहं वा कुरुत। (१०)

१. अत्र+अधिकारः = २. यूयमक्रीडत = ३. तेन+ उक्तम् = ४. पितुरिच्छा =
५. मत+ऐक्यम् = ६. रामो जयति = ७. द्वौ+इमौ = ८. तस्मिन्निति =
९. पतति+अधः = १०. त्वमपि = ११. चेति = १२. इत्यपि =

आ) पञ्चानां समासविग्रहं कृत्वा समासनाम लिखत। (१०)

१. यथाविधि २. अहिनकुलम् ३. महानदी
४. चोरभयम् ५. पीताम्बरः ६. पङ्कजम्

इ) दश रूपाणां परिचयं लिखत। (१०)

१. आगत्य २. मालाभ्याम् ३. स्थितेन ४. दातुम्
५. जितवती ६. त्यक्त्वा ७. तयोः ८. ताडयामि
९. नृत्यथः १०. गातुम् ११. उत्थाय १२. पयांसि १३. इच्छामि

ई) पञ्च रूपाणि लिखत। (०५)

१. युष्मद् तृतीया एकवचनम् २. यद् सर्वनाम स्त्री, चतुर्थी एकवचनम्
३. चन्द्रमस् षष्ठी द्विवचनम् ४. श्री प्रथमा एकवचनम्
५. चिन्त१०उप. पूर्वकालवाचकम् अव्ययम् ६. क्रुध् ४ पप. हेत्वर्थकम् अव्ययम्
७. परि+ईक्ष् १ आप. पूर्वकालवाचकम् अव्ययम्

प्र.२. अ) लङ्लकारस्य क्रिया पदतालिकां लिखत। (सर्वाणिरूपाणि) (१८)

१. मन् ४ आ.प. अथवा वि+मुच् (मुञ्च) ६ आ. प. लङ्लकारः
२. आ+गम् (गच्छ) १ प.प. अथवा पूज् १० प.प. लङ्लकारः

आ) लट्कारस्यक्रियापदतालिकां लिखत। (१८)

१. ईक्ष् १ आ.प. अथवा अर्थ् १० आ.प. लट्लकारः
२. इष् (इच्छ) ६ प.प. अथवा नृत् ४ प.प. लट्लकार

इ) रिक्तस्थानानि पूर्यत। (१४)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्	विभक्तिः
हरिः	-----	हरयः	प्रथमा
-----	राजभ्याम्	राजभ्यः	पञ्चमी
-----	मरुद्भ्याम्	मरुद्भ्यः	चतुर्थी
वारि	-----	वारीणि	द्वितीया
नद्याम्	नद्योः	-----	सप्तमी
रामस्य	रामयोः	-----	षष्ठी
पितर्	-----	पितरः	सम्बोधनम्
-----	मातृभ्याम्	मातृभिः	तृतीया
कविः	-----	कवयः	प्रथमा
कः	-----	-----	प्रथमा

-----	-----	तासाम्	षष्ठी
-----	-----	एताभ्यः	चतुर्थी
भवन्तम्	-----	-----	द्वितीया

प्र.३. अ) पञ्च वाक्यानि संस्कृतभाषया अनुवदत।

(०५)

१. तु गोड खाद्य खाल्लेस.
२. त्या मुली बोलतात.
३. तुम्ही दोघे पाणी पिता.
४. मी कविता लिहिली.
५. तू गायलीस.
६. आम्ही दोघे संस्कृत बोलतो.

आ) दश वाक्यानि सूचनानुसारं परिवर्तयत।

(१०)

१. मनीषा देवं नमति: (लङ्लकारे परिवर्तयत।)
२. सा कथां कथितवती। (द्विवचने परिवर्तयत।)
३. विद्यार्थी उत्थाय पृच्छति। (च इति अव्ययं योजयत।)
४. ----- नर्तक्यः नृत्यन्ति। (त्रि इति सङ्ख्यावाचकस्य योग्यं रूपं योजयत।)
५. सः प्रत्यवदत। (लट्लकारे परिवर्तयत।)
६. जनः पत्रं ----- इच्छति। (लिख् धातोः हेत्वर्थकं योजयत।)
७. छात्रे -----। (गम् धातोः क्तवत्प्रत्ययान्तं रूपं योजयत।)
८. शिक्षिका ----- प्रश्नं पृष्टवती। (एकं इति सङ्ख्यावाचकस्य योग्यं रूपं योजयत।)
९. रिक्तस्थानेषु उचितं रिक्तपदं योजयत।
 १. ----- युद्धे अजयन्। (सैनिकाः/सैनिकः/सैनिकौ)
 २. पुत्रः पुष्पम् ----- । (अनयत्/अनयम्/अनयन्)
 ३. अहं -----स्मरामि। (पाठेन/पाठं/पाठाय)
 ४. गायकाः -----। (गीतवत्यः/गीतवन्तः/गीतवन्तौ)
